

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju.
Pripisana se i pisma tiskaju po 5
čvrti svaki redak. Oglasi od 8 re-
daka stote 60 čvrti, za svaki redak
više 5 čvrti ili u slučaju opozivana
na pogodbe sa upravom. Novci se
tijekom poštarskom napuštanom (as-
ezgao postale) na administraciju
"Naša Sloga". Ime, prezime i naz-
bilja postu valja točno označiti.

Koju list nadodje na vrieme,
ceka to javi odpravniku u otvo-
renu pismu, za koje se ne plaća
poštarno, ako se izvana napiše:
"Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a zalogu sve pokvari". Nar. Pos.

Talijansko političko društvo i Hrvatstvo u Istri.

Nakon podpune blamaže, koju doživje istarski politički ovdje u Tratu mjeseca junija kadno sazvane sastanak svoje „uezielle“ prijašnje, poslijе žestokih medusobnih udaranja u svojih listovih, i nakon silnog prve nedelje tekucog mjeseca u Trebinju* na glavnoj skupštinici, da odstupajući odbor poslijе tolikih nezgoda polozili račun o svom djelovanju članovom talijanskoga političkoga društva.

Rekosmo već zadnji put, da se je izabralo najveći talijanski grad Istre jedino radi toga, što se bojava, da bi mogli doživiti u i pokrajini biamazu, kao što ju doživje ovdje, da ih nebi naime nadušlo toliko, da bi mogli obdržavati skupštinu.

Skupštinu otvorio društveni predsjednik, najčešći naš narodni protivnik g. dr. Constantini. U svojem odstupajućem govoru obazreo se on na šestogodišnje djelovanje društva, koje da bijaše oživljeno „dabranji i širi talijanstvo Istra proti drživotomu i odvaznomu tudjincu“. Djelovanje to da nebijaje žalihog onako plodonosno, kako se je občenito očekivalo, što da se imade pripisati nepovoljnim odnošajem u pokrajini, a ponajviše nemarnosti, neslogi i strančarstvo talijanske stranke u Istri. Udariv — po talijanskom člaju — nepristojnim i uvredljivim načinom po slavenskoj stranci u pokrajini, koja da se služi tobož svimi zakonitimi i nezakonitimi sredstvima, dozvoljenim i nedozvoljenim uražjem proti Talijanom, ožigosa svoje pristase oštromi rječmi radi njihove mljačnosti, vesloga i nerada.

Iz svake rieči starca predsjednika izvire grđna kleveta proti Slavenom Istril, gorko predbacivanje svojim „malovrednim“ sledbenikom. Citajući podujli govor talijanskoga pravka pričinilo nam se kao da se rastaje sa svjetom, kao da piše oporučku punu jada i čemera radi neuspjeha onoga društva, komu bijaše on fielo i duša, bez dvojbe bolji predsjednik, nego li će ga već ikada imati. S tog gledišta valja shvatiti govor dra. Constantina na zadnjoj glavnoj skupštinici, jer jedino tako dade se razumjeti onu njegovu razdražljivost, onu prekomernu strast, kojom je zasoljena svaka njegova rječ. Bolnim srecem rastaje se godinom slomljeni starac sa predsjedničkom stolicom onoga društva, komu bijaše on posvetio svoje zadnje sile i od kojega je očekivao, da će zbrisati sa lica istarske zemlje svaki trag mrženomu Slavenstvu. Nada ta da se samo da ga je gorko prerarila, već se dogodilo dapaće ono, tega nije stvariti u snu mogao sanjati. Od god.

1884. amo, od osnutka talijanskoga političkoga društva naime izdržali su Slaveni Istru i junački sve djevalke. Ja sam zapisao jednog znance, da li na svetu — u našu poštenu neznanje bi mi mogao razjasniti te napomenu i potumačiti tak postupak. Mislio sam ho- dā se po katekizmu austrijskoga državnoga ustava, što ga je preveo i osobitom obzirom na Dalmaciju i Istru opazjama pro- vidio g. Franjo Hararić ces. kr. profesor Rovinj zove i slavio.

Op. Ured.

navele rečenoga društva neodstupivuti za korak od svojeg tadašnjeg položaja. Dapaće, od rečene godine amonjili su istarski Slaveni uzprkos vlasnoj talijanskoj obrani nekoje nijevne ponajvršće tvrdnjave. Poslije čivottvorenu talijanskoga društva sadiše Hrvati Istru svoje trobojnice u Buzetu, Pazinu, Tinjanu, Žminju itd. u mjestih, koje bijabu okresti nasi susedi „ne predobivimi tvrdjama i talijanstvom“. Poslije god. 1884. narasao je broj naših na- rodnih zastupnika na zemaljskom sa- boru skoro dvostruko, a da i nespomo- minjemo kako su mladiji, odražavaju- neumoljiviji i požrtvovniji zamjenili starje, mornirje i popustljivije. Sve to dogodilo se u ovih zadnjih šest godina, u kratkom životu talijanskoga političkoga društva, pod njegovim no- som, njemu u brk, uzprkos njemu!

Talijansko političko društvo obnovilo je na svojoj glavnoj skupštinici upravlja svoga društva. Na čelu na- laze se danas sve nove sile, mladiji i radikalniji muževi. Program istomu ostaje stari t. j. obrana i širenje i talijanstva u pokrajini ili bolje reku: zator i propast Slavenstva Istre.

Mi neznamo jesu li se čemu na- učili današnji upravitelji spomenutoga društva od odstupivšeg odbora, niti marimo to iztrazivati, ali toliko znamo, da će novi odbor naći u pokrajini na- isti a možda i žećći odpor s naše strane; toliko smo u diši utjereni, da će i sadašnji odbor prije ili kasnije doživiti mo gorko iskustvo, s kojim je odstupio stari odbor t. j. da se Slaveni Istru više nadaju brisati sa lica istarske zemlje, da su oni tuj, da će taj ostati dok se prohtije božjoj pravdi boreći se do zadnje kapi krvi za svoj obstanak, za svoju narodnu pravu, po- darenu njim Bogom a po- tvrđena i zajamčena ce- sarškim zakonima.

DOPISI.

U Malem selu koncerta južnja. Grozne stvari morale se zgoditi na Sušku, jer na 16. julija bijaha prije 5 sati u jutru uspeli i netom poslije 8 sati stigao u Lošinj u zatvor sudbene kaznione jedan momak od kkvih 17 godina i dve ženske. Zatim su napisana opte dva mužarca, a nezna se, da li je to sve. Jedna od tih žena bijaše predana sudu petak na 18. julija, a od ovoga odsudjena na tri ili četiri dana zatvora s toga, što se je protivila, da joj odvedu suda žandari u Lošinj.

Drugu žensku na 17. juliju a jednim mladićem odpeljala je pratinju jednog zanadara oko 5 sati po pede posred glavnog trga i glavice u obali a c. kr. katarski kapetanatski ured, gdje bijaše izpi- tan, a poslije odpeljana istom pratioju u sudbenu kaznionu, odakle su ju izputili u subotu dne 19. julija na 5 sati popodne, a da i nebijala enda predana.

Ja sam zapisao jednog znance, da li na svetu — u našu poštenu neznanje bi mi mogao razjasniti te napomenu i potumačiti tak postupak. Mislio sam ho- dā se po katekizmu austrijskoga državnoga ustava, što ga je preveo i osobitom obzirom na Dalmaciju i Istru opazjama pro- vidio g. Franjo Hararić ces. kr. profes-

or, može zatrbiti bud koju osobu pod utjetom, da njoj se odmah pri napuštanju kroz prva 24 sata izruči obvezujuću nadaku uaredbu, uslijed koje se je događilo napuštanje, ili ako u iznimnoj organ- javne oblasti zatrbiti jednoga, da su dužni biti odgođe izpitati ga, te ili pustiti ga slobodu, ili najkasnije kroz prvi 48 sati predati ga nadležnoj oblasti, jer niko ne može biti otet svom zadržanju sude-

Na to mi moj znanac stiže u pleča malko ljutito odajeće: „El dragi brate, previditevno negovanje katekizma jest do- ducis ces. kr. profesor al nje pravnik, te ako se ti samu na taj katekizam učlanjau- paši se pabro, da jednog dana ne dodješ i ti iznimno u zatvor, ter ćeš tada uvideti koliko bi ju opazaka treban oraj kate- kizam obziran na Dalmaciju i na Istru kamo spadamo i mi. Strašna ti se piše, kad se bogovi razrade, a na Suščano mora se izleti po koja kaplje božanske srčeve“. I nrekako još više razvredjen na- stavi moj drug: „Onim neozentecem omiljio jedan dušobrižnik, komu se pod nijednom uvjetom ne smije dozvoliti, da ostane na Sušku; pa sad idu ti Suščani moljakati k presvetiluku biskupa, na c. kr. najme- ničtvu, da bi im ga se tamo namjestilo, ta ti ga hvale do neba, da dok je naime taj župnik bio kod njih na Sušku, sad je ušodno i požrtvno vratio svoje dužnosti, da je puhadjao bolestnike, stajao dan i noć kod amirućih i u nikada da se nje u ništa pačao. Neda se doduše tajiti, da po- našanju onog svećenika na Sušku neima- ni najmanje pogravora, ali je bezobzirno od strane Suščana, da sad to izteći i pri- kose političkoj oblasti rauhimajuć se za onog popa!

Nije li to prkos, izraziti proti višim nalogom svjeće negodovanje i usiliti, da se zahvali jedan ančijan, koji je ušao u dosta pouzdanja kod političkog glavara, odakle ga je potonji spoznao, obreć ćešće a njim.

Nije li mođa skrajna bezobzirnost od strane istih Suščana zahtijevati, da im se dade ono, što im se je kod zadnjih izbora občinjavalo, a čemu su oni glupo vjerovali? Slušali valje njihov odpor, treba ih ukrutiti, pa neka očete strogov zakona te bez obzira ikakvog energično postupati proti njima, i to fini više, što neki narod nložiti kakav utek, što inače sko bi i usadio, mora se zapričiti, što se dade poluti strahovanjem“.

Ponješto raspaljen i zančen izreče mi se ovo moj drug, tako da sam ja: „un pezzo d' eloquenza così raro ebalordito restai come Balamo quando senti senti parlar il suo somaro.“

Sav zabezebak rad tajnih teorija ušak kratke šutnje primjetnuh poluglasno: „onda na Unijah“ Na to moj drug: Si duo faciunt idem, non est idem. Tim mi začepi usta.

Iz Buzetčine mjeseca avgusta. U nekom broju "Naše Sloga" janjske godine zabugari "Franina i Jurina". Svoje su bugarene završili sa povratom: Dolši Pakić i Babić. Ove zadruge tri rieči uvršte Adolfa Claricia, Antuna Bigatta i Josipa Agapita, sva trojica iz Buzeta. Barem oni su u gornje rieči za uviđeu uzelci pak se već arca vasellili, da će nekoga žiniti onako po njihovu plesati. Redaktor "Naše Sloge" nije smatrao se dužnim pro- kazati buzetskog valjda dopisnika, a ovi rade-toga podigli tužbu protiv njega za uviđaju poštjenja, jer su oni valjda misili: „kakva je naša trojica takvih je malo“

Ja sam zapisao jednog znance, da li na svetu — u našu poštenu neznanje bi mi mogao razjasniti te napomenu i potumačiti tak postupak. Mislio sam ho- dā se po katekizmu austrijskoga državnoga ustava, što ga je preveo i osobitom obzirom na Dalmaciju i Istru opazjama pro- vidio g. Franjo Hararić ces. kr. profes-

or, izlazi svakog četvrtka na sred- arke.

Dopisi se neverujuči ako se ne- netiskaju.

Nebiljegovani listovi se neprimaju. Predplata a poltarim stoji za celjaku 2 for. na godinu. Razmjerno 2%, i 1/2 za pol- gine. Izvančarne vise podtarim.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi- se u Via Carintia br. 25

„Slogom rastu male stvari, a zalogu sve pokvari“. Nar. Pos.

se kao obtuženik braniti, obratio se na prijatelje na Buzetčini za podatke i bili so nešto u istinu našlo, te je bilo pri- pravno, da se objelodani na raspravi, koju je bila uređena na 25. februara 1890., ali ero behaj! "Prije" nego je došlo do raz- prave su tužitelji buzetski povukli svoju tužbu natrag!

Tučke, kojo su bile pripravne za obranu jesu slijedeće:

1. Da je g. Ad. Clarić ex načelnik buzetski utjerao od tunih kmetova iznos od 152 for. 13 1/2 novč, a njoj ga fura- lizirao mih izručio občinskoj blagajni još dan danas.

2. Da je g. Adolfo Clarić u vrem-

svog neozentecovanja od godine 1872. do 5. avgusta 1885. uzeo iz občinske blagajne u Buzetu iznos od 133 1/2 for. 70 novč, a nije predao za to našire občinskom blagajniku.

Uzroku zašto je to učinio, još sada nije naveo. Kažu, da je valjda s onim novcem kupio jedan "klobuk-tulac" neiz-

recivo finoće u Trstu! Nu mi nevjerojajmo,

da jedan tulac ili "lonec" tolak valja.

Gornji novci bi morali biti povraćeni občini, ali još danas nisu povraćeni! Je li to moguce? Moguće je kad to stoji na- pisano još danas crno na bijelom!

Gosp. Clarić! ako si čist brani se sada, a mi

ćemo oprozati sve ovo odmah čim budemo

uvjereni, da smo se mi prevarili! Nepu- zabi!

Nemoj uvjek onako potuhnjeno

mučati!

3. Da je g. Antun Bigatto g. 1880. (kad je bio na Buzetčini zavrladovao glađ) sa onimi 4000 forintima, koji su bili pos- djeni od vlade kroz semajnski odbor za nabavu sjemenja, kupio za kmete: a) krum- pira, kvintali: 457-10%; razdjele kvintali:

a) 413-36 1/2, dakle ostalo još: 43-73 1/2; b) pažla, kvintali: 55-79 1/2, razdjele ga: 51-63, dakle ostalo ga još: 14-76 1/2. Pi- tanju gosp. Bigatta, kamo je došlo onaj ostatak od 43-73 1/2 krumpira i 14-76 kvintali pažljica?

4. Da je g. Antun Bigatto u avostru predsjednika občinskog odbora u Buzetu računao dužinu puta od Buzeta do Mavraža na 17 kilometara, a ustanovljeno je da suhi 10-6 kilometra, dokle za 7 kilometara dobri platno se više!

5. Isti g. A. Bigatto računao je za put u Smokvici (za tamo i nazad) 38 ki- metara, docim je po propisu uračunano samih 13-4. Dakle dobio plaće za put za 12 kilometara više nego je propisano.

6. Da se je g. Antun Bigatto bio izjavio prigodom raspusta obč. zastupata u Buzetu g. 1885. i to pismeno, da je pripravio primiti čast predsjednika privre- menog občinskog odbora "sonača com- pensa a specialis", a odmah na prvoj sjednici pošto bi izabran, da se odkrojili plati od 45 for. na mjesec! Dužnost je bila njegova, da kao predsjednik privre- menog občinskog odbora nastoji, da se obave novi občinski izbori u vremu od 6 tjedena, kako to zakon propisuje, a kad tamo držao se čvrsto na stolici 22 mje- secu a zašto? E ma si... 45 forinta na mjesec dobra je bila za g. Bigatta placică.

7. Gospodin A. Bigatto bio je g. 1871., 1872. i 1873. i predsjednik cestov- nog odbora. Godine 1871. doprio je u uručenom zapisniku do broja 48, a u dnevniku dobroda i razhoda do broja 111. God. 1872. bio je u prvom slučaju broj 47 u drugom broj 113. Godine 1873. u prvom slučaju br. 34, a u drugom 60. Nu u tom uredu je bilo puno posla!! A znate da koliko je ta godina računao svake godine za kartu, tiskanicu, crnilo i druge potrebštine. Ništa manje nego 40 forinta, ma opetujemo svake godine, dakle u tri godine potrošio da je za tintu, kartu itd. 120 florinica!

8. Doznao bi se bilo i to, da je An- ton Bigatto prigodom gladne godine 1880. doznao i izplatiti for. 120 za pisanje imena

u knjigu dačnika oñih blednika, koji su dobili sjemena za svoje usjeve i vrba toga 80 for. za trud što ga je jednik podnio prigodom razdjeđivanja spomenutog sjemenja! Ako g. A. Bigato ova naše podatke opravriće, bit će moju zahvalju, opovržem čemo ako i ne zlobom pogrešku, ali ako muči i šteti kao do sada, držati ćemo ga — krivećem!

9. Da je g. Josip Agapito god. 1873. primio od Katedre Jermanske pok. Petru: "a titolo di riuscione di spese e per l'intereesse sul capitale per l'aquisti del fondo: „Mali lug“ for. 2.28, a nije ih žurnalizirao; po tom je još danas Jerman il su njegovim băstincim dužni platiti gornji iznos. Ob ovom zadnjem gospodin moći ćeemo vam s vremenom mnoge stvari prijavljati, da sad a pitamo samo to: kamo je Clarici metnuto do 1516 for. 88³/4 n.v., koje još sada dugujem obćini, kako gori vidimo. Kamo je Bigato metnuto 43 kvintala krumplira i 14 kvintala pažula? Je li moguće da se za crnilo, kartu itd. moglo potrošiti na godinu 40 for. od strane ceštovnog predsjednika? Mi ovim nemislimo tužiti nikoga, mi samo javljamo to, da su ove točke bile pripravne medju ostalimi na obranu g. uređenika „Naše Sloge“. Buzetaki puk, koji budo to čuo ili nito, neka sam sudi kakvom čašću bi se moglo počastiti gg. Došlića, Paklića i Bepića, altročhe: „činiti plesati nekoga!“ Mi po-ručavamo spomenutoj trojici ovo bez straha i oklevanja, da ih se nimalo nebojimo, da je to svećenik značajan, nepristran i njega se mi usamo čim brže vidjeti i ustoličen. Tā bili bi i doba.

Ovaj dan je naš novoizabrani plovanski pogostio g. kapetana, pa svoga pomoćnika encijana, dočim je po objetu primio čestitanku svoga puka. Gospodin kapetan primi starešine puka, da sasluša njihove tužbe i njihove želje, a primi jih u plovanskoj kući, u onoj plovanskoj kući sasdanjo g. 1888., kojoj se je protivila creska obćina svim mogućim načinima, da se ne zidje, pače odvraćala sam puk, da za gradnju ništa nedoprinese!

Starešine upozorili su gosp. kapetana kako smo mi sirote u svem bili dosad za-pušteni. Liepo je naše mjestance, čarobni mu je položaj, pravo orlovo gnezdaće na glavici asazdano, kojemu se svaki stranicu, al što hošni kad nas je obćina zane- marila, kako da nismo nikad bili pjenjici pripadnici. Izaknuli smo g. kapetanu ranne naše potrebe, orisali naše odnošaje. Tu se spomenula voda, putevi, luka, sjećaja obćinskih žena, obćinski lečnici, ribarici, zastupstvo, obćinski račeni itd. itd. Sam gospodin kapetan pobilježio je naše želje pa izjavio, da će jih on, dakako koliko bude od njega statlo, uvažiti, poduprjeti i svagdje preporučiti.

Poslijevčernje gosp. kapetan opet se po Belom prošetao, prisjetivao se čas i puškomu plesu, s razumim se prijazno razgovarao, djecu darivao, sveduđe se uzustavljao itd. Žalimo smo i u dva sreća to, što se nismo mogli s istim gospodinom u svojem materinskom hrvatskom jeziku razgovarati, što je svakako čudno djelovalo na naš puk, da medju pakom živeti činovnici nepoznaju jezik puka. Dođuće čuli uno od njega po koju hrvatski rječ, pa zaujali, da dokle nije došao u naš politički kotar, nije umio niti rječico hrvatski, to nas teži, da će g. kapetan Zuech naučiti naš jezik, ako s nama ostane, da se bude mo-gao s nama liepo razgovarati i razmjeti.

Sutradan dan 30. počao do zdenca zvanoga „Vir“, pohodio novu bratovčensku kuću, u koju kanimo smještiti školu, pa kuću kapelansku i onu, u kojoj je sada škola, koju bi se pak imala udesit učitelju za stan. Obrašao ju jedan put selo, te se divio čistoći našeg Belog. Iznenadi ga je i raznovjeće, koje se ospaža mal da ne prozori svih kuća. Pravom je kazao, da žene seljakinje, koje toliko cvjeća goje, odaju neko vije plemenito čuvstvo, pa je i primio ponudjene mu krtice. Još jedroč poohvalio položaj Beloga, pa i on pozadio, što nećemo zbijati nikakova obćenu sa svjetom ni po kraju ni po moru. Napokon kućne čas razstanka. Pucanjava zaori, svećenici, encijan i starešine puka popratili g. kapetana do žala. Ondje naš gospodin plovanski preporučiv još jedan put gosp. gosu želje ovoga puka, možeć ga, da izrasi čuvstvo ljubavi i podložnosti na naj-višem mestu, zašeli mu sretan put. Gosp. kapetan rukujec se sa svim prisutnima, davajući opet djecu, izjavljuje svoje podupravljivo. Uverij naš, da će želje „d' o-braga puka beljaskog“, u kolikog bude on mogao bezdrojne poduprjeti. Napokon reče, da će mu njegov kraljev boravak u Belom ostati u vjećoj pre-ugodnoj uspostveni. Tada svi skupe zašire Živoj kapetan! Živoj! Ladjica se odište, iz Beloga odjeknu hitac, a poslednji kad ladjica zakrene za Hranom put Merga.

Mi se mislio povratimo k svojim kućam, da se navratimo u navadnu kolodžetu svoga mirnog življjenja, očekujući sada željio dan ustoličenja našeg novo-izabrana plovana. Oj Cheraichu i vi go-podo creska, što ćete sada reći o našem Beljaniku! Altročhe plebe illuzije e bonaria; altročhe massa de' ignoranti! A ti J. K. sada si video završila neopisivo veselje, a složio zaori gromoviti: „Živo naš novi plovan! Živo! kako su te nezamarili prijatelji i tko ima-

vise prijatelja u puku. U pamet dakle i bi radili proti njoj kad ne bi bila sa-reznicom? U ostalom to bi moralo na-skoditi jedino Talijanom, jer će napo-kon morati da uvide kod nas i slepcu čemu se imademo nadati od Italije.

Pogled po svjetu.

Tra, dan 6. agusta 1890.

Austro-Ugarska: Prigodom vrijen-čanja nadvojvodkinje Marije Valerije izkazano bjaše cesarskomu domu iz svih strana države toliko znakova oda-nosti i prvrženosti, da je Njeg. Ve-licanstvo cesar i kralj Fran Josip I. naložio ministru predsjedniku Taaffe-u, da objavi austrijskim narodom sliedeće vlastoručno pismo: „U radostnom po-vodu vjećanja Naše ljubljene kćeri nadvojvodkinje Marije Valerije, pri-misimo iz svih krajeva Naše države u mnogobrojnih čestitkah i poklonstvih uznosite dokaze onog ljubezljivog su-dioničtva, kojim Moji mili narodi uvek prate udes Moje kuće.

Izrazujući na tih izjavah nepo-kolebiti vjernosti i prvrženosti Moju, Cesaričinu i Naše djece najusrdniju hvalu svim kod toga sudjelujućim družtvom i pojedinim osobam, osobito Mi je zadovoljstvo, što vidim, da su i ovom prigodom mnoga dubrotvorna djela, zaklade i posvete prisnovane ra-dostnoj svetkovini Moje kuće i što znam, da je vjenčanom danu Naše kćeri djeli dobroćinstva i ljubavi iskrnjega za sva vremena osjegurana blagoslovljena uspomena.

Nalažem Vam, da ova Naša hvalu stavite do obćenitoga znanja.“

Due 3. t. mj. prispio je cesar i kralj Fran Josip u Štajerski Gradac, da otvoriti istoga dana zemaljsku iz-ložbu. Prejasnoga vladara dočeka i primi pučanstvo glavnoga grada Šta-jerske vrlo svećano.

Razdor između česke i njemačke stranke u Českoj postaje danomico te reči. Glasila staročeška ojunačila se u novije doba, te pišu odlučno proti nagodbi, kao da ju nisu nikada zagovarala. U staročeškoj stranci nastao je podpun razdor. Isti privaci českoga plemstva, koji su nagodbi kumovali, zgražaju se nad svojim djelom, te priete, da će se povuci sa političkog polja nebude li vlast napram Čehom prevedenija.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da je došlo do oštре razmirenice između zvanoga „Vir“, pohodio novu bratovčensku kuću, u koju kanimo smještiti školu, pa kuću kapelansku i onu, u kojoj je sada škola, koju bi se pak imala udesit učitelju za stan. Obrašao ju jedan put selo, te se divio čistoći našeg Belog. Iznenadi ga je i raznovjeće, koje se ospaža mal da ne prozori svih kuća. Pravom je kazao, da žene seljakinje, koje toliko cvjeća goje, odaju neko vije plemenito čuvstvo, pa je i primio ponudjene mu krtice. Još jedroč poohvalio položaj Beloga, pa i on pozadio, što nećemo zbijati nikakova obćenu sa svjetom ni po kraju ni po moru. Napokon kućne čas razstanka. Pucanjava zaori, svećenici, encijan i starešine puka popratili g. kapetana do žala. Ondje naš gospodin plovanski preporučiv još jedan put gosp. gosu želje ovoga puka, možeć ga, da izrasi čuvstvo ljubavi i podložnosti na naj-višem mestu, zašeli mu sretan put. Gosp. kapetan rukujec se sa svim prisutnima, davajući opet djecu, izjavljuje svoje podupravljivo. Uverij naš, da će želje „d' o-braga puka beljaskog“, u kolikog bude on mogao bezdrojne poduprjeti. Napokon reče, da će mu njegov kraljev boravak u Belom ostati u vjećoj pre-ugodnoj uspostveni. Tada svi skupe zašire Živoj kapetan! Živoj! Ladjica se odište, iz Beloga odjeknu hitac, a poslednji kad ladjica zakrene za Hranom put Merga.

Italija: U Rimu postavili su vlasti protivni i radikalni življivi kandidatom za zastupstvo odvjetnika Barzilia, što smatraju protestom proti Austrijii, što je raspustila družtvu „Pro Patria“. Sva radikalna i protuvladina družtva u Italiji ustanjuju odlučno proti raspustu rečenoga družtva vičnog proti dočačoj vlasti, što se odlučnje nezauzimljje za potlačene (?) talijanske podanike u Austro-Ugarskoj i demonstrirajući protiv ovoj poslijevoj kao proti najljubljemu protivniku. Tako rade u Italiji proti saveznici — Austro-Ugarskoj državi — pak se namice i nehotice pitanje: što

Dru. Dinku Vitezicu!“

Ti granica si: ustaj speti rode!

I raztjero si crnu, kobnu tmavu,

Iz tanka trgo bledu domovinu,

Na put do spasa srće i slobode!

A troj glas Istrom ko poziv mi oda

I svud se jeka potica vinu:

Na noge, braći, a za otacbinu,

Na branik doma skoči dični rode!

A rod se prenu... Istra se ganu,

I mnogi star, a uz Tebe diva,

Da bledom domu veriga rastvika,

I sto zada rana zora aranu,

To Istra težko, težko već ne sniva,

Aj bili mura stolice i živa!

Rikard Katalinič Jeretov.

Franina i Jurina

Fr. Si čul, da je bila na 20 proileg-a mjeseca vojska va Draguću?

Jur. Ča su tovarom repi rezali?

Fr. Veru da su otieli Dragućani neke Gri-warve poubijat.

Jur. Ma bravo, ča su te temu navadili od talijanske kulture?

Fr. Bi reč, zač ti barusanti su talijanske-podrepnico naše krv.

Jur. Jel' pak istina, da ti naši Čoroti nisu-dali nekemu Grimarcu barilicu vode na novoj furtani?

Fr. Borm je novu siraču barilicu zitoči-pi pobrati kopita, zač su na njega kri-čali, da je to dragućka voda.

Jur. A če ni mogao red tim gliknim i po-deranim „korim“ da je cesarstvo dalo 800 for., a provinciju 600 for.-pomoći za tu funtanu, a tu su borme žutji cele Istra ne smo drugučki.

Fr. Dragi ti s onezaj ljudi ni koristi pa-meno govoriti, ki su navajni samo-oko repa konju al tovara brundat.

Jur. Jo tako je.

Različite viesti.

† Ivan Mažnarović. Iz bielog Zagreba-stiže nam due 4. t. mj. žalostna vjest, da je tamo preminuo bivši hrvatski bariči ſ najveći hrvatski pjesnik g. Ivan Mažnarović. Malo iweak dočeta Hrvata, koji se preveo svojim umom i marom tako visoko-kao pokojni Ivan Mažnarović. Potekav od gradjanskoj obitelji u kranju Vinodolovo-pe po do najveće časti i d. najvećeg priznajana. Nearetan u politici, bijaša naj-arstnji Hrvat u pjesničtvu. Svoju „Če-ug“-ago“ postao je bez-artistnik ovjejkovjeć sebe a prodjev dično hrvatsko ime.

Prefalostna vjest o smrti ženjeljina-pjesnika objeknuti će turbono u svih stran-sveta, gdje se naš sladički glas-ri. Gubitak takvog muze duboko će raztužiti sav naš narod i sredna nam plemena, koje se na-sladiju s nami zajedno njegovim neumarnim djeli. Nad otvorenim grobom veličan-stvenog pjesnika plaćemo i mi sa hrvatskim narodom klijeć mu iz razveljenog srca: Slava! Ti neutrvi stvoritelj divnog „Čengid-age“ i vječna! Ti usnovena medju-nam!

Iz Tijesna pišu nam 4. t. mj. Jez-erlavio je naš Tinjan veliko slavlje, kako-rog ovđje još nikad bilo nije. Pak tinjanski naime pripravio svećani doček svom dječ-ju župniku i duhovnom pastiru mnogo-gospodiju Antunu Kujderu. Već za-rana jutra bijaku izvjeđene zastave au orke-strom toranj, koje navještavaju dolazak premilog naš svećenika. Na vratih grada, gdje no jednom stojište toranj, bio podig-

) Za njegov smrstan dan 4. t. mj. 1890. Op. Ured.

po risarjih i u modelih. e) Lovska literatura, novine slike i albumi, znakovi, glasbala i medalje itd. f) Statički podaci o lovackim društvima, prihodu lovista, o zviceriach, o ceni i potrošci divljin, zakupu lovista, plaćenju odšteta za štete prouzročene po divljini i zivoradi itd. u skriptakah, risarjih, načrtih itd. — Rudarstvo. B. Privremena (temporaera) izložba. I. Izložba stoke. II. Izložba crveča, povrća, voća i grožđja. Privremene izložbe običavaju se u stanovni razdoblju, koja će se naknadno ustanoviti.

Otočić Košljun. Dobrotom prijatelja dopala nam rukuh knjižica „L' Isolata di Cassione“ od M. Ant. Impastari, napisana imenito za one, koji će otočić posjetiti. U njoj opisuje dragu i otočić Košljun, jednu od ljepota našega Primorja. Košljunska draga je izmed Krka i Punta, ali tako da nesije do Krka, a da je Punat na samoj njezinoj obali. Priliči više jezeru, pošto se uzki ulaz samo sa jedne strane opaža. Sva obala drage je dobro obrađena. U njoj drage diže se otočić, dielomica obradjen dielomice pokrit šumom — otočić Košljun (Cassione), komu da je ime po svoj priliči grčkoga potekla. Na otočiću je crkva i prostoran samostan. Crkva, kakva je bila sazidana početkom XVI. stoljeća sa ostavštinom grofa Ivana Frankopana i njegove kćeri Katarine, koja je i zakopana u toj crkvi, ukrašena je sa dosta znamenitimi slikama. Kakva crkvica kad i samostan moralje je tu već davno prije biti. Samostan ima knjižnicu u kojoj ima i znamenitih knjiga i rukopisih. Odtud potiče također 12 hrvatskih glagoljskih pismenih pisanih rukopisa, koji su se bili izgubili, pak našli i vrati u biskupske knjižnice u Trentu, te konačno izručili Bartolu Kopitaru, koji ih je dao tiskati godine 1836. Gosp. pisac navadja i ribe, koje u dragi živu i biljine, koje sto na otočiću što na obali drage rastu, te ižičje blagost podnebja. Spominje i neke osobe, koje su taj kraj posjetile; a mi zadovoljstvom dodajemo, da je i primorsko planinsko društvo u nedjelji istog izlet učinilo; da su i Hrvati počeli razgledavati razne predilekte svoje kraene domovine. Ne sustali na putu, već upoznavali ju sve više, jer čim ju budemo više upoznali, tim češće ju jače ljubiti.

100.000 for. može se dobiti dvijem skećkim bočicama izložbenih lutrije; 50.000 for. iznaka glavni zgoditak kod svake vnučice. Izložbenе srećke stope samo 1 for. a vredne za obe vnučice. Upozoravamo naše cijenjene čitatelje na to, da će biti vucišta već u četvrtak dne 14. avgusta.

Književnost.

Poziv na predplatu. (Hrvatsko primorje). Mnogi je rodoljub, putujući krišnim našim Primorjem, požalio, što nisu ga do sada nikako ne opjevili i ne opisali. Bio sam tako retko i u drevnom gradu Bakru, na žalu našo azurne Adrije, proživio deset godina. Metnusši pod oko i kraj ljudi, obuzela me topla želja da tu dičnu grudu hrvatske zemlje prodjem i proučim, pa sam u tu svrhu obasao cijelo kameno Primorje od vilovite Učke gore do posestrije Dalmacije, izpitujući mu površinu i utrobu zemljisku, i tako prikupio gradju za djelo „Hrvatsko Primorje“, koje kamen uz rodoljubivu pripomoć naroda izdati. „Hrvatsko Primorje“ izlazi će u svezici u četvrtim na finom papiru, svaka svezka zapremat će do tri štampana tabaka, ukrašena sa 8—10 slikama, a cijelo djelo imat će 8—10 svezaka, a cijena je svaki 40 nr. Nu prima se predplata i na cijelo djelo uz cijenu od 3 for., koja se svata na jedan put ili na dva puta može uplatiti. „Hrvatsko Primorje“ opisao sam onako i onim redom, kako ga je Bog stvorio i uređio, tvrdi sam utvjeran, da ono posebice mora biti opisano. Djeliće biti ovaj sadržaj: Opatija (Abbazia) i okoliš (Rieska, Kantride, Preluka, Volosko). — Ika i Lovran (Iščići, Mošćenice, Berac). — Na Veloj Učki (Monte Maggiore). — Biser-zrno Ljuburnj (Kastav). — Rieska. — Ribolov na Kyvarnu (Lov na tunu, avječarice, lov u diću, vrišma, osima itd.) — Trsat — Grobničko polje. — Ovcar. — Dolina Rječine. — Suhu vrh i Pakleni. — Kokuljanjsko jezero. — Draga. — Bakarski zaljev. — Jutro i večer na moru. — Ribarsko selo. — Bakar. — Prošlost Bakra. — Sajam u Primorju. — Gradja i porinuće broda. — U samoci (Ostrov sv. Marka). — Uz moraki žal. — (Martinićeva, Kostrena sv. Lucije i Barbare, Kraljevica Dubno, sv. Jakob, sv. Jelena, Crikvenica). — Vi-

zavodatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Lutrijski brojevi
Dne 2. augusta.
Beč 44 81 91 53 14
Temešvar 76 62 43 3 18
Innsbruck 46 70 60 61 33
Dne 6. augusta.
Brno 61 25 33 32 60

Oglas natječaja.

Na jedno privremeno mjesto Šumskoga strnjara u Černomkalu i jedno mjesto u Lanisću ili Praporec u.

Godišnja plaća iznosi for. 400 t. j. 33 for. i 33 nvd. na mjesec.

Od molitelja zahtjeva se poznavanje pučkoga (hrvatskoga ili slovenskoga) jezika, dobro tjelesno zdravlje i neprikorno ponašanje.

Molbe valja poslati komisiji za pošumljenje istarskoga Krasa u Početu do koneca mjeseca agusta.

Gotov zaslужek.

Vak se pridruži mož more si ne jeko dostojen nadin na dan priznajući 5 de 10 goldinarjev, ako preuzeme lukrativno zastupstvo za nek povodi vdomaćen artikl.

Agencije nastavljaju se po vseh mestima moravskim iako so rabljivi, dobe tudi stalne plaće.

Ponude je pošiljati: 7-10-3

J. Löwy, Budapest, Hartvangerasse.

Grača kolikalj, krepatavica, preznaklest, nazek, zadavica, rora, zapla astijski itd. mogu se u kratko vreme izleći rukljenjem NADARENIH

Prendinijevih sladkiša (PASTIGLIE PRENDINI)

Ita jih golevi Prendini. Učesnik u likarni u Trstu

Veoma pomajuči učitelj, propovjednikom itd. Prendinijevi kašljni nočni, navadno jutranje krepatavice i goleni zapala testaste kao za čudo unizmanjene ovih sladkiša.

Opaska. Valja se paziti od vrnalic, koji je ponosnici. Zato treba uvek zahtjevati Prendinijevu sladkušu (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kujica (kukule) uvoj podpis. Svaki konad tih sladkiša ima natisnuto nazivajući.

Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Cijena 30 nr. kutijici zajedno sa napakom.

Prodaju se u Prendinijevi likarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnim likarnama sveta.

24-43

Potljiva blago dobro spravljena in počitna prostost

Međunarodni promet
pre Prizorskog dretve za prevozne mjeblje
KONRAD EXNER

via Sguero Nuovo N. 7, skladista via Ferriera
st. 3 (Telefon 22 285) u Trstu.

Potljivice u Pulji, Gorici, na Reki in v Opotiji
Zavod za shranjevanje mjebljev in efektiv.

Prevozne mjeblje v vprejemlju se na vse strani.
— Exportirajo in v vprejemlju se v varstvo
krovce, zaboje, kosi itd.

Irigorska agentura državnih železnic. —
Spedičijski bureau c. k. južne železnice
e OPATIJI.

Redna doravjanja in odvaljanja do in od parnikov
— Nakladjanje in razpolaganje na vse strani. —
Zustopniki v vseh mestih doma in v inozemstvu.
Stolice za poštne in hitre pošiljke in pošiljke
4-7 priljeve.

Glavna agencija paroplovnih družb za
istro in Dalmaciju.

NB. Pravni vozovi za prevozne mjeblje odpo-
šiljajo se točno na vse postaje. Informacije
točne in gratis. Vprašanja je stativati direktno na centralo v Trstu. 3-8

KMETIJSKO BERILO

za nadaljevanje tečaje ljudskih šol in
gospodarjenje v pouk, dobiva se v tiskarni
DOLENČ
Ulica Carintia broj 28.
po 40 kr, trdo vezan 60 kr.

Tiskala blago dobro spravljena in počitna prostost!

zavod za uzajemno osjeguranje škoda, u Beču (L. Bückerstrasse 14)

dozvoljen ministarskom naredbom od dne 28. februara 1889.

Zavod osjeguranja:

Pokretan i neopekten posjed preti ūkadan od požara, slike i eksplozije. Za takovo osje-
guranje janče izjavljeno pri uzajemno osjeguravajući zavodi, koji su članovi dijeljenih
državnih uzajemnih osjeguravajućih društava. Ujedno savez se uzajemno osjegurajući
zavodi može „UNIO“ poduzeti osjeguranje u najveći vrijednosti, te daje na temelju toga
zavodi osjeguranjem najveće iznose i sigurnost. Svakogodini višak razdilici će se medju
osjeguranjem.

Ovaj zavod uveo je takoder nova, do sada nepoznatu struku osjeguranja t. j.

Osjeguranje crkvala zvezava preti razbijanje ili razpadanje. U ovoj strukti spadaju ona
državnika, kojih nisu podlijeće požari, već koji nastaju uslijed bilo kojih drugih razloga. K
audjelovanju kod te nove osjegurateljske struke pozvani su ponajprije grčke predstojnici.

Posredjuje „UNIO“ takđer kod prvih uzajemnih osjeguravajućih društava.

osjeguranje na život i proti nezgodam.

U području osjeguranja neka se izvodi običinstvo obratiti na glavno zastupstvo u Trstu
ili na pojedino njegove zastupnike, koji će biti imenovani u gradovima i občinama.

Zastupnike u pokrajinama izvršiti se počitno u počasnim etazama, koje sekti se izmene
ili pismeno obrati na prepisane glavne zastupstve.

TEST, mjeseca lipnja 1890.

Glavno zastupstvo zavoda „UNIO CATHOLICA“ u Trstu

za Primorje (Istra, Trst i Gorica) i Dalmaciju.

M. MANDIĆ.

Prihodnji teden žrebanje!

Srećke dunajske razstave

2 glavna
dubitka
vsaki v
vrednosti

50.000 gld.
a. vr.

Vsaka srećka velja
za obojno žrebanje

Drugo žrebanje
15. oktobra

Srećke po 1 gold.

V Trstu pri: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi,
Daniel Levy i drug., Morpurgo i drug., Ign. Neu-
mann, Enrico Schiffmann in Marco Nigris.